

*Дуденко В.П., доктор сільськогосподарських наук,
Полтавська державна аграрна академія*

**Л.Г. ДОБРУНОВ: ВІХИ БІОГРАФІЇ
(до 100-річчя з дня народження члена-кореспондента КАЗ АН,
доктора біологічних наук, професора Добрунова Л.Г.)**

Перша наша зустріч відбулася в 1967 році, коли Леонід Георгієвич із групою науковців Каз АН (інститутів Ботаніки і Гідрогеології та гідрофізики) відвідав Каратальське дослідне поле Казахського науково-дослідного інституту землеробства, де я після захисту кандидатської дисертації працював старшим науковим співробітником. Професор Л.Г. Добрунов у ті роки працював завідувачем лабораторією мінерального живлення інституту Ботаніки та професором Казахського державного університету.

Будучи за основним напрямком наукової діяльності фізіологом, він проявляв глибоку зацікавленість щодо питань меліоративного стану земель Каратальського масиву рисоводства та агротехніки рису в господарствах. Пам'ятаю, ми відвідали рисові господарства імені газети "Правда" та "Уштобинський". До речі, Каратальське дослідне поле – одне із найстаріших наукових установ по рисоводству – було створене відповідно до рішення Наркомзему Російської Федеративної Соціалістичної Республіки в 1929 році.

Друга наша зустріч відбулася в 1968 році в інституті Ботаніки Каз АН, куди ми завітали з директором Каратальського дослідного поля Кім Кван-Су для узгодження програми наукових досліджень. До речі, тоді я ще не знав, що Л.Г. Добрунов закінчив Полтавський сільськогосподарський інститут.

Влітку 1969 року, будучи проїздом у Полтаві, я випадково побачив стенд "Академіки та члени-кореспонденти – випускники Полтавського сільськогосподарського інституту", на якому було його фото. Пам'ятаю лише, що він був у косоворотці.

Наприкінці 1969 року, будучи у справах в інституті Ботаніки Каз АН, я спеціально завітав його привітати як колишнього земляка. Це його дуже схвилювало. Він розповів, що його дружина також закінчила цей інститут і запросив мене до себе додому.

Він мешкав у центрі міста Алма-Ата в трьохкімнатній квартирі. Проживав відносно скромно, мав трьох доньок. Його дружина працювала доцентом Казахського державного університету.

До речі, всі його доньки мали вищу освіту, проте ні одній він не сприяв у здобутті вченого звання. Одна з його доньок була заміжня за моїм колегою А. Акіловим, провідним науковим співробітником Казахського науково-дослідного інституту землеробства із селекції сої. Пам'ятаю, як той шкодував, що Леонід Георгієвич не допоміг своїй доньці здобути вчене звання. Він вважав, що кожна людина повинна добиватися свого місця в житті самостійно, наголошуючи, що, допомагаючи своїм близьким, він підривав би свій авторитет серед співробітників університету й інституту Ботаніки.

Із 1973 року ми розпочали комплексні дослідження лабораторії агротехніки рису Казахського інституту землеробства, яку я тоді очолював, і лабораторією мінерального живлення, якою керував Л.Г. Добрунов. Ми склали спільну комплексну програму та провели польові дослідження із системи удобрення рису на Акдалінському масиві рисоводства, які виконувалися в Ілійському дослідному полі (виконавцями робіт від інституту Ботаніки були кандидат біологічних наук А.В. Старкова та наукові співробітники О.М. Таранов і Г.П. Гостенко).

У період проведення дослідів (1973-1975 рр.) Леонід Георгієвич щорічно відвідував дослідне поле, даючи цінні рекомендації стосовно методики проведення досліджень. Пам'ятаю його високу вимогливість до своїх співробітників, принциповість у вирішенні тих чи інших питань і водночас уміння створити товариські відносини в колективі.

До речі, він ніколи не шукав особистої користі від своєї роботи, зокрема наукового керівництва аспірантами, й завжди критикував вчених свого кола, які підбирали співробітників або учнів за чиеюсь протекцією, за принципом: „ти – мені, я – тобі”. У нього був улюблений вираз: "Родину любить – это не прославляют её на словах, не песни распевать о ней и не поддерживать сильных мира сего; Родину любить – это быть нетерпимым к людям нечестным, «не чистым на руку», это всячески поддерживать людей слабых, требующих помощи, потому что они – Родина...”

Добрунов Л.Г. користувався високим авторитетом не лише з-поміж працівників Казахської Академії наук, але й у Міністерстві сільського господарства Казахстану. Пам'ятаю, влітку 1973 року відбулася спільна Колегія Міністерств сільського господарства, Водного господарства та Головрисбудводстрою щодо реконструкції Каратальського масиву рисоводства (площею 13,1 тис. га). Мені, як учаснику комісії з обстеження земель Каратальського масиву, довелося виступати з доповіддю щодо меліоративного стану земель масиву. Мали місце гострі дискусії стосовно необхідності виділення коштів (близько 10-12 млн. руб.) на докорінну реконструкцію земель. Стояло питання про перепрофілювання рисового масиву для вирощування інших культур. Слід відзначити, що завдяки обґрунтованому виступу Леоніда Георгієвича, питання було вирішено позитивно. Він був першим, хто підтримав мене відносно видання книги “Культура

рисув в Казахстані” (видавництво “Кайнар”, 1974 рік).

Професор Л.Г. Добрунов характеризувався винятковою принциповістю в питаннях якості проведення досліджень, вимогливості до себе й інших співробітників щодо якості публікацій. Він не зносив, коли хто-небудь із співробітників публікував один і той же матеріал повторно, що не завжди подобалося іншим співробітникам і нерідко викликало нарікання на нього. Він не міг терпіти підлабузництва й низькопоклонства.

Усе це сьогодні – історія. Вивчати її, безумовно, необхідно для того, аби глибше усвідомити минуле і зробити з нього необхідні висновки, щоб безпомилково оцінити нинішнє й передбачити майбутнє.

У даному випадку, аналізуючи віхи біографії нашого земляка, професора Л.Г. Добрунова, кожен повинен задуматися про себе і прагнути стати, по можливості, чистішим.

події

ДАВНЬОРУСЬКІ ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ЧИТАННЯ

10-11 червня 2008 року у приміщенні залу засідань Вченої ради Полтавської державної аграрної академії відбулися давньоруські історико-філософські читання на тему “Філософські ідеї в культурі Київської Русі”, присвячені пам'яті видатного українського філософа, професора Горського Вілена Сергійовича, якого, на превеликий жаль, не стало у травні минулого року.

Саме В.С. Горський протягом довгих років залишався натхненником і беззаперечним лідером філософських досліджень культури Київської Русі, виплекав цілу плеяду філософів-науковців, організував численні наукові форуми, присвячені цій темі.

Слід зазначити, що філософських читань, присвячених суто культурі Київської Русі, не було в Україні з початку 90-х років ХХ століття.

Організаторами виступили Інститут філософії імені Г.С. Сковороди Національної академії наук України та кафедра філософії, соціології та психології Полтавської державної аграрної академії.

Окрім того у читаннях узяли участь представники Національного університету “Києво-Могилянська академія”, Донецького національного університету, Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, Білоцерківського національного аграрного уні-

верситету, Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, Полтавського університету споживчої кооперації України.

Зі словами привітання перед учасниками та гостями виступили виконуючий обов'язки ректора Полтавської державної аграрної академії, професор В.М. Нагаєвич, депутат Полтавської обласної ради, магістр філософії Д.І. Хрїстов, проректор із науково-педагогічної роботи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент А.А. Кочерга, декан факультету обліку та фінансів, кандидат економічних наук, доцент В.І. Аранчій, завідувач, професор кафедри філософії, соціології та психології С.В. Шейко.

Учасники демонстрували високий науково-теоретичний рівень та приклад взірцевої роботи з давньоруськими джерелами, залучали до наукового обігу нові тексти. Доповіді були насичені оригінальними науковими ідеями, відкривали нові напрями і перспективи досліджень філософських ідей в культурі Київської Русі.

По закінченні гості подякували адміністрації академії та кафедрі за гостинність та високий рівень організації наукового заходу, а ті, в свою чергу, виступили з ініціативою зробити аналогічні читання щорічними.

Фастівець Н.П., викладач кафедри філософії, соціології та психології Полтавської державної аграрної академії